

Hviderusland ved Øresund?

Af Karsten O., boer i Gaderummet 2008

Hvor meget er foreningsretten værd?

Selvejende institutioner i Københavns Kommune lever livet farligt.

I teorien er det en forenings stiftere, medlemmer og generalforsamling der har de fulde borgerlige rettigheder over den, såvel ejendomsretten som grundlovens rettigheder om møde- og forsamlingsfrihed.

Men i Københavns Kommunes praksis overfor borgeroprettede foreninger er der et kedeligt mønster.

Hviderusland

I Hviderusland er organisationer der ikke er oprettet af staten ulovlige. Spørgsmålet er, om det er ret meget bedre i Københavns Kommune. Man benytter "tomme selskaber" for at overtage eller lukke borgerorganiserede aktiviteter, når de afslører forsømmelser hos kommunen.

Ungdomshuset 1.marts 2007

Ved Ungdomshuset benyttede kommunen - med aktieselskabseksperter Inger Loft som rådgiver - et selskab finansieret via Panama - "Human a/s" - som mellemmand inden salget til Ruth Evensen. bl.a. fordi genhusningsforpligtelsen lå hos kommunen.

Et langt tidligere fortilfælde var "Projekt Hus" i Rådhusstræde 1969-71

"Projekt Hus" i Rådhusstræde 1968 eller 69 -71 var oprettet som en selvejende institution, med fællesmøde der valgte en administrationsgruppe. Huset i Rådhusstræde var købt af kommunen og lejet af kulturministeriet der stillede det til rådighed for den selvejende institution. Huset var styret af et fællesmøde, hvor der jævnligt deltog omkring 500 mennesker - ti gange borgerrepræsentationens medlemstal og tre gange Folketingets antal.

Det blev hurtigt en torn i øjet på den siddende regering, for en hvilken som helst politisk gruppe kunne i løbet af kort tid annoncere og sammenkalde til demonstration.

I efteråret og vinteren 1970-71 var der store mængder hjemløse unge i København. Nogle var smidt ud af besatte huse, andre var vendt hjem fra Thylejren, og en del af dem røg hash. Man kunne beskrive det som storkespringvandet flyttet indenfor.

Hjemløshed og boligløshed

Stemningen i huset var imod at smide hjemløse på gaden, så en del overnattede - jeg ved ikke nøjagtigt hvor mange og hvor tit (spørg evt. Jesper Sølling fra Christiania Cykler - han var medlem af administrationsgruppen). Når borgerlige politikere kom forbi, så de en gruppe unge, der boede på gulvet med et par tæpper og brugte dagen på at fyre fede.

Så vidt jeg ved findes der ingen lov i Danmark der forbyder at give husly til hjemløse, og det stod vist heller ikke i nogen driftsaftaler - ellers kunne man påberåbe sig en nødsituation.

Efter dansk lov gælder møde- og forsamlingsfriheden stadigvæk for langhårede der ryger hash, og husets øvrige brugere var i hvert fald ikke til sinds at smide boligløse på gaden. Det er det, der blev beskrevet i pressen og af borgerlige politikere som at "huset gik i opløsning" og "alt endte i kaos".

For os, der kom i huset, lå det virkelige kaos i en kommune der lod hundreder af menneske sove på gaderne.

Borgerrepræsentanterne reagerede som strudse, der stikker hovedet i sandet. Hjemløshedsproblemet var akut, men det måtte ikke ses, det måtte ikke vides, og opstod der et sted hvor det kunne ses, skulle det lukkes hurtigst muligt. Dét kaos de så, var i virkeligheden dét der fandtes på Københavns gader, og som netop de samme borgerrepræsentanter i årevis havde lukket øjnene for - og gerne ville blive ved med.

Det borgerlige pres for at få huset lukket steg i løbet af vinteren, og den ene skrækreportage efter den anden fremkom i bladene. I januar 1971 stillede K. Helveg Petersen krav om at huset skulle gøres hashfrit - et krav alle vidste var umuligt. Man organiserede en "kul- og koks- konference" imod hårde stoffer.

Lukningen af "Projekt Hus"

I februar 1971 bekendtgør K Helveg Petersen at VKR-regeringen har besluttet at lukke huset. K. Helveg Petersen - manden bag den blå betænkning om demokrati i skolerne - begrundede lukningen med at "det var aldrig meningen at folk skulle kunne gå ind fra gaden og tage del i beslutningerne".

Politiets grund har nok snarere været, at de havde mistet den reelle kontrol med gaderne i København. Det var (iflg. pressen) Københavns politidirektør Alex Haslund der pressede regeringen til at lukke huset på tværs af institutioners rettigheder, forenings- og forsamlingsfrihed.

Regeringens og kommunens grund var nok, at et virkeligt fungerende demokratisk forum i København, med fra nogle hundrede til flere tusind deltagere, skabte en aktivitet i byen, der var uacceptabel for både kommunen og regeringen.

Kaos på gaden contra indhold i "Projekt Hus" for hjemløse

Det der for de borgerlige politikere var et kaos, havde absolut et politisk indhold - først og fremmest omkring boligsituationen. Ved at lukke huset fjernede de det vigtigste politiske forum i København, som kunne forbinde gadens behov med krav der kunne rejses på politisk plan. Det myldrende politiske liv i København blev kappet af fra indflydelse på borgerrepræsentation og Folketing, og lovgivning og bystyre kunne laves uden generende indblanding fra borgergrupper - eller hvis de dannedes blev de betegnet som "særinteresser" eller ekstreme.

Således kunne forberedelsen af EF-tilslutningen ske uden at man havde et stort offentligt forum til at følge sagen og blande sig inden den var afgjort. Men den københavnske ungdom og offentlighed fandtes naturligvis stadigvæk - blot spredt rundt om i byen og senere på Christiania. I teorien skal det være borgerne der, ved hjælp af forsamlingsfriheden, holder møder og derefter vælger de politikere der skal repræsentere dem. Men på denne måde blev den reelle offentlige debat presset ud som "alternativ", mens Folketinget blev et medium for forhåndstrufne afgørelser fra især erhvervslivet, Nato og EU.

Miskreditering af hjemløse

Den borgerlige presse lader heller ingen lejlighed gå fra sig til - efter hviderussisk mønster - at miskreditere alternative mødesteder og aktiviteter som "ulovlige".

Rydningen

De tilbageværende nægtede at forlade huset og blev der i døgn drift. Politiet iværksatte en provokation - en fingeret voldelig anholdelse - og lod derefter en stor styrke storme stedet. I samme periode blev de besatte huse på Nørrebro stormet og ca. 30 anholdte demonstranter fra verdensbankdemonstrationerne efteråret før blev idømt 1-2 måneders fængsel - uden beviser.

Der var alligevel et hjemløseproblem

Snart efter lukningen måtte kommunen også indrømme, at hjemløshedsproblemet var reelt, og blev nødt til at organisere "Projekt Fabrik" i Prinsessegade på Christianshavn. En del endte senere på Christiania. Når udlændinge undrer sig over forholdet mellem de alternative og systemet i København, er en del af forklaringen, at man i ministerierne har været meget bange for at få rodet op i de juridiske aspekter af processen.

Resterne af administrationsgruppen nægtede vistnok at samarbejde og smed nøglen i Frederiksholms Kanal. Pelle Jarmer fra kommunen organiserede et indbrud og satte nye låset i. Man lukkede stedet for "ombygning" i ca. 1½ år, og kommunen oprettede et "tomt aktieselskab" uden indre aktiviteter - som de kaldte KUC, Københavns Ungdoms Centre - og overførte ejendomsretten til det. Da der ikke var noget indhold, kom der ikke ret megen ungdom, men forskellige bekendte og familiemedlemmer til de socialdemokratiske pampere fik job i de forskellige afdelinger.